

Editorial

Με το σημερινό τεύχος, η *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση* συμπληρώνει πέντε χρόνια ζωής και δημιουργικής παρουσίας στο πεδίο του διεθνούς προβληματισμού για την πορεία της εκπαίδευσης. Στα χρόνια αυτά φιλοξένησε άρθρα και μελέτες για τα φλέγοντα ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ελλάδα και τον κόσμο, με γνώμονα πάντοτε την ποιότητά τους: την εκφορά λόγου στοχαστικού, κριτικού και συγκριτικού. Ανάμεσα στα θέματα που πραγματεύτηκαν οι διακεκριμένοι συνεργάτες του περιοδικού μας περιλαμβάνονται τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, η ποιότητα στην εκπαίδευση, η αξιολόγηση, ζητήματα ετερότητας και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης κτλ, όλα τους θέματα επίκαιρα και αμφιλεγόμενα όσο και διεθνώς προβεβλημένα.

Το σημερινό μας τεύχος καταπιάνεται με ένα ακόμη κυριολεκτικά φλέγον ζήτημα: την σχολική βία στις διάφορες εκφάνσεις της στην ελληνική και διεθνή εκπαιδευτική πραγματικότητα. Στο πρώτο άρθρο η Ιωάννα Τσίγκανου διερευνά το εννοιολογικό περιεχόμενο της σχολικής βίας, καθώς η χαλαρή και γενικευμένη χρήση του όρου οδηγεί συχνά σε παρεξηγήσεις και σε λανθασμένες ερευνητικές θεωρήσεις του φαινομένου, που παραγνωρίζουν τις ενδιάθετες συστημικές παραμέτρους του και συνεπώς παρεμποδίζουν την κατασκευή ενός θεωρητικού εργαλείου ικανού να το ερμηνεύσει και να συμβάλει στην αποτελεσματική αντιμετώπισή του στην πράξη. Η Βάσω Αρτινοπούλου αναλύει τις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για την αναγνώριση, τη διερεύνηση, την πρόληψη και την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού και της σχολικής βίας. Παρουσιάζει τις σχετικές πολιτικές πρόληψης και αντιμετώπισής της με αναφορά στις καλές πρακτικές σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με έμφαση στην πρόληψή του (δευτερογενή και πρωτογενή). Ο Γιάννης Πανούσης, από την πλευρά του, διερευνά την κοινωνική διαμεσολάβηση του καθηγητή και την παιδαγωγική διαμεσολάβηση του μαθητή, που ορίζεται από τους συμμαθητές του ως ένα από τους ήπιους τρόπους διαχείρισης της σχολικής βίας, στο πλαίσιο πάντοτε των κανόνων λειτουργίας του σχολείου που γίνονται αποδεκτοί και νομιμοποιούνται από όλους.

Τον όλο προβληματισμό συμπληρώνει η επίσκεψη του Παρατηρητηρίου στο χώρο της εκπαιδευτικής πολιτικής που προτείνουν οι διεθνείς οργανισμοί για την αντιμετώπιση του επικίνδυνου αυτού φαινομένου. Ελπίζουμε το μικρό αυτό αφιέρωμα να αποτελέσει την αφετηρία για την περαιτέρω συστηματική ενασχόληση

των «μάχιμων εκπαιδευτικών» που είναι αυτοί οι οποίοι σε τελευταία ανάλυση βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του πυρός.

Την αρθρογραφία συμπληρώνουν δύο ακόμη άρθρα, φαινομενικά άσχετα με το ζήτημα της σχολικής βίας. Ο προσεκτικός αναγνώστης μπορεί εντούτοις να αναγνωρίσει τον έμμεσο, αλλά όχι γι' αυτό λιγότερο σημαντικό κρίκο που συνδέει τη σχολική βία με την κριτική διαπίστωση του Σταύρου Μούτσου «ότι η σύγχρονη επιλογή, οργάνωση και κατανομή γνώσης εντός και εκτός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεν αποβλέπει στην προαγωγή της δημοκρατίας ως καθεστώτος διαβούλευσης και κριτικής, αλλά στη δημιουργία και αναπαραγωγή οικονομικά ισχυρών 'κοινωνιών της γνώσης'». Μπορεί επίσης να κατανοήσει τη μεγάλη συμβολή της διανόησης και των πολιτικών εκφραστών των κινημάτων της «μη βίας» - στην περίπτωση του άρθρου των Gundara και Sharma του Ινδού Mahatma Ghandi και του Ιάπωνα Inesaburo Makiguchi – στην αντιμετώπιση μεγάλων κοινωνικών και εθνικών διεκδικήσεων, αλλά και ανάλογων προβλημάτων που δημιουργούν στις σύγχρονες κοινωνίες οι συχνά τεταμένες διαπολιτισμικές σχέσεις και οι ακόμη συχνότερες παραβιάσεις των αρχών της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Με σεβασμό στην αυστηρά ακαδημαϊκή ταυτότητά της η *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση* συνεχίζει λοιπόν να δηλώνει παρούσα στα εκπαιδευτικά πράγματα, με την εκδοτική πλέον φροντίδα των «Εκδόσεων Ατραπός», προσβλέποντας όμως πάντοτε στην ανταπόκριση της ακαδημαϊκής κοινότητας και του εκπαιδευτικού κόσμου.

Δημήτρης Ματθαίου